

Fondator:

Mitropolitul
ANDREI
ŞAGUNA

1853

Telegraful Român

FOAIE EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Anul 139

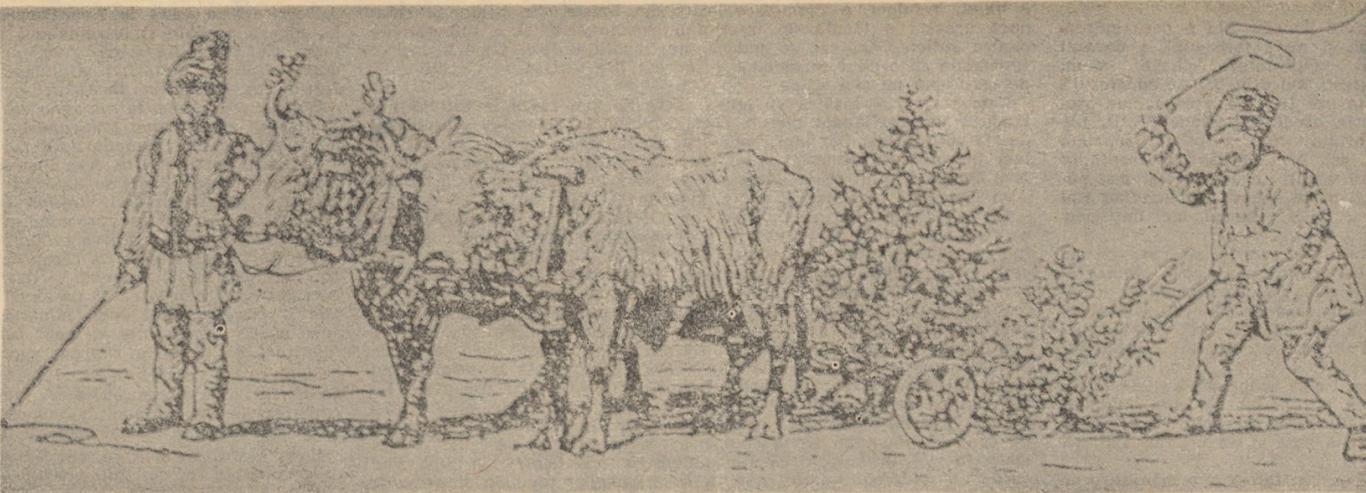
SIBIU
1 ianuarie
1992

Nr. 1-2

Rugăciunea la TE-DEUM-UL de Anul Nou

„Stăpâne Doamne, Dumnezeu nostru, Izvorul vieții și al nemuririi, Făcătorul a toată făptura văzută și nevăzută, care ai pus vremile și anii întru a Ta stăpânire și îndreptezi toate cu iconomia Ta cea cerească și întru tot bună, mulțumim Ție pentru îndurările minunate pe care le-ai făcut asupra noastră, în toată vremea trecută a vieții noastre și te rugăm, întru tot îndurate, Doamne: binecuvintează cununa anului ce a sosit... Dăruiește de sus la tot poporul Tău bunătățile Tale, sănătate, mîntuire și întru toate bună sporire. Sfîntă Biserica Ta, țara aceasta și toate orașele și satele izbăvește-le de toată reaua întimplare, dăruindu-le pace fără tulburare. Ca să ne învrednicim totdeauna a aduce mulțumire Ție, Părintelui celui fără de început, împreună cu Unuia-Născut Fiului Tău și Prea Sfîntului și de viață făcătorului Tău Duh, lui Dumnezeu celui slăvit întru o ființă, și a cînta prea sfîntului Tău nume: Slavă Ție, Binefăcătorul nostru, în vecii vecilor”.

LA MULȚI ANI! - 1992

Liturgia Sf. Vasile cel Mare

„Adu-ți aminte, Doamne, Dumnezeu nostru, de tot poporul Tău și peste toți varșă mila Ta cea bogată, împlinind tuturor cererile cele spre mîntuire... Că Tu ești, Doamne, ajutorul celor fără de ajutor, nădejdea celor fără de nădejde, izbăvitorul celor înviforați, limanul celor ce călătoresc pe ape, doctorul celor bolnavi. Inșuti, tuturor toate le fii, Cea ce știi pe fiecare și cererea lui, casa și trebuința lui. Izbăvește, Doamne, țara aceasta și toate orașele și satele, de foamete, de ciumă, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea asupra noastră a altor neamuri și de războiul cel dintre noi”.

(Fragment din rugăciunea rostită de preot după Prelacerea Sîntelor Daruri).

CUVINTE DUHOVNEȘTI

Cînd judecăm pe aproapele, pe noi ne judecăm

Ostenitorul către împlinirea duhovnicească nu dorește altceva, decât să ajungă la măsura omului plăcut lui Dumnezeu, măsura care îi va asigura ajutorul lui Dumnezeu pe pămînt și, dincolo, intrarea în Împărăția Cerurilor. El înțelege lumea pămîntescă doar ca pe un drum, ca pe o cale către lumea cealaltă. El înțelege că lumea aceasta e trecătoare și că osteneala adevărată merită doar cealaltă, a cărei durată e fără sfîrșit. În aceea va trăi veșnic. Aici, oricum ar trăi, bine sau rău, în bogăție sau în sărăcie, în rîndul celor mari care poruncesc, sau în rîndul celor mulți care ascultă și execută, acestea toate trec. Că trec mai repede, că trec mai încet, oricum trec. E la mîntuire și observația oricui. Aici, în lumea aceasta, totul se sfîrșește.

Și atunci, își zice înțeleptul, de ce să-mi risipesc osteneala pentru ceea ce trece, pentru ceea ce nu are o durată mai lungă decît un vis? Merită să mă ostenesc doar pentru ceea ce, obținînd aici, îmi ră aparține pentru totdeauna. Mă va situa pentru totdeauna într-un nume loc, pe care îl vreau bun. Iată de ce viața veșnică e singura care merită toată osteneala. Acolo nu vom mai muri, ca să pierdem totul. Acolo, cum ne ducem, așa rămînem pentru eternitate. Aici, să facem doar atît cît ne trebuie aici. Să adunăm doar atît cît ne e de trebuință aici. Și să mai adunăm atît cît să lăsăm urmașilor o moștenire la care au dreptul, pentru că i-am adus pe lume, sau societății pentru care avem sentimente de generozitate sau de compasiune, în orice caz nu atîta cît să le permită să trăiască imoral, fără muncă, ci doar atîta cît să ne păstreze în amintire și să se roage pentru noi.

Această socoteală, pe cît de simplă, pe atît și de adîncă și de adevărată, e socoteala pe care și-o fac înțelepții credincioși în eternitatea vieții de după moarte.

Există multe feluri de a trăi această înțelepciune. Ispitele lumii acesteia, trecătoare cum e, sînt totuși nenumărate, și unele mai mari decît altele. Înțeleptul se păzește de toate, cu luare aminte.

Dintre ispitele cele mai mari, mîndria, trufia, superbia, înalta părere de sine, egoismul sînt formele cele mai subtile ale ispitelor care îi asaltează și pe înțelepți. Chiar și pe oamenii duhovnicești. Tocmai pentru că aceste ispite sînt dintre cele viclene, subtile, subțiri. Sînt opera unor diavoli școliti! Înțeleptul se bizuie pe înțelepciunea lui. Poate prea mult, uitînd să ceară lui Dumnezeu să i-o privegheze și să i-o disciplineze. Omul duhovnicesc se bizuie pe desăvîrșirea lui și nu simte că, uneori, tocmai aceasta îi poate strica așezarea duhovnicescă.

Bizuiți pe calitățile lor, pradă ispitelor unui demon subtil, ei încep să se creadă mai înțelepți și mai drepi decît ceilalți oameni din jurul lor. Și de cele mai multe ori chiar sînt, și mai înțelepți, și mai drepi. Dar să ne amintim că și fariseul din parabola Mîntuitorului era (Continuare în pag. a 2-a)

Dr. ANTONIE PLAMADEALĂ
Mitropolitul Ardealului

FILE DIN SINAXAR

Începînd cu acest număr vom da în traducere din limba franceză vieți de sfinți din cel mai nou și complet Sinaxar (conținînd Viețile Sfinților din Biserica Ortodoxă) în curs de apariție în editura *To Petri-voli tis Panaghias* din Tesalonica, cu binecuvîntarea patriarhului ecumenic Dimitrios I. Autor: monahul de origine franceză, Macarie, din mănăstirea Simonos Petras (Sf. Munte Athos).

SFÎNTUL SERAFIM DE SAROV (2 ianuarie)

Acest mare martor al luminii Sfîntului Duh s-a ridicat ca un astru nou pe pămîntul Rusiei în 19 iulie 1759 pe vremea în care spiritul așa-ziselor „Lumini” invadava Europa și Rusia, pregătind de departe timpurile întunecoase ale ateismului și persecuțiilor. Fiu al unui evlavios vînzător din orașul Kursk, Sf. Serafim a crescut în evlavie și dragoste de Biserică, primind din cea mai fragedă copilărie ajutorul Maicii Domnului, care l-a vindecat prin minune de o boală grea. La 17 ani el a părăsit lumea, cu binecuvîntarea mamei sale, și a intrat în mănăstirea Sarov, unde a devenit curînd model de ascultare și virtute călugărească. Cu bucurie și bună dispoziție el împlinea datoriile cele mai obositoare pentru slujirea fraților, postînd pentru a învinge pornirile trupului și păzindu-și ziua și noaptea mîntuirea fixată în pomernirea lui Dumnezeu prin rostirea rugăciunii lui Iisus. După cîțva timp, a îmbolnăvit foarte grav, dar cu toate acestea a refuzat sprijinul doctorilor, cerînd numai Sf. Împărtășanie, singurul remediu care corespunde celor ce au lăsat totul pentru Dumnezeu. Cînd i s-a adus Sf. Împărtășanie, Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu i-a apărut învălînită într-o lumină intensă, însoțită de Sf. Apostoli Petru și Ioan Teologul, cărora ea le-a zis, arătînd spre tînrul novice: „Acesta este din neamul nostru!” Puțin timp după aceea el s-a vindecat complet și a făcut ca pe locul apariției să fie construită o infirmerie.

După opt ani de noviciat, a fost tuns în monahism cu numele de Serafim („arzător”), nume care întărea și mai mult zelul său de a imita acești slujitori netrupești și arzînd de dragoste, ai lui Dumnezeu. Hirotonit diacon, el petrecea nopți întregi în rugăciune înainte de a sluji Sf. Liturgie, și progresînd fără încetare în sfințele virtuți, Domnul îl răsplătea cu numeroase vedenii, extaze și bucurii duhovnicești. În

(Continuare în pag. a 2-a)

Părintele SERAFIM

Sărbătoarea Bobotezei (Epifania)

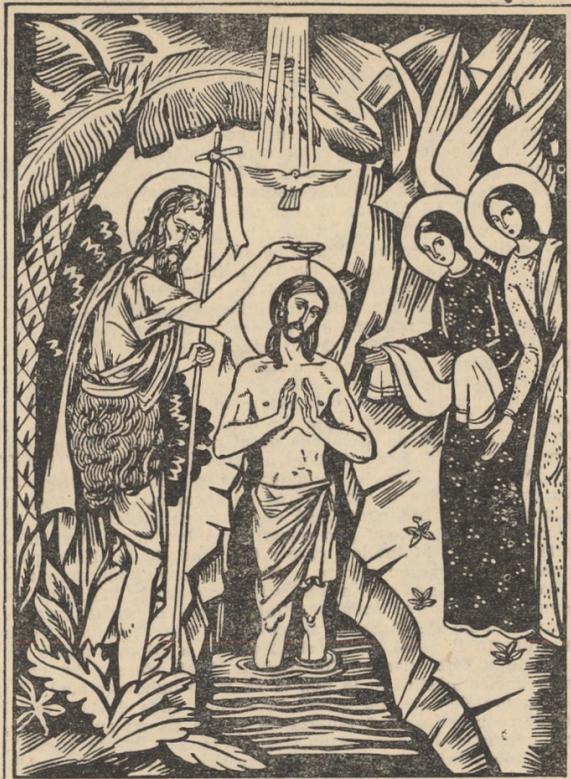
Sfînta Scriptură ne spune că după ce s-a întors din Egipt, Pruncul Iisus, împreună cu Sfînta Sa Maică și cu dreptul Iosif, a mers în Nazaretul Galileii, unde și-a petrecut copilăria și anii tinereții, crescînd și întărîndu-Se cu duhul, dăruindu-Se muncii și unei intense vieți de meditație și rugăciune.

La vîrsta de 30 de ani, cînd după Legea veche orice om atinge deplina sa maturitate, Domnul Hristos vine în părțile Iordanului, la locul unde propovăduia și boteza Ioan, fiul preotului Zaharia și al soției sale Elisabeta.

Fără să-L fi cunoscut de mai înainte, Ioan exclamă, în auzul tuturor, cînd îl vede pe Mîntuitorul apropiindu-Se: „Iată, Mie-lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii” (In. 1, 29). Desigur

poranii săi spunînd: „Se află în mijlocul vostru. Cineva, pe care voi nu-L știți... El este Cel ce vine după mine, dar Care a fost înainte de Mine, adevăratul Mesia, Căruia eu nu sînt vrednic să-L dezleg cureaua încălțămintelor” (In. 1, 30).

Cu toată împotrivirea lui Ioan Botezătorul de a-L supune ritualului purificării pe Cel întru totul fără de păcat, Domnul Hristos repetă dorința de a primi botezul, împăcîndu-l pe Ioan cu cuvintele: „Lasă acum, că așa se cuvine să plinim toată dreptatea” (Mt. 3, 15). Dreptatea la care s-a referit Mîntuitorul era desigur aceea a necesității, pentru oameni desigur, a consacării Sale publice, de către Duhul, ca adevăratul Mesia, a învederării misiunii Sale de trimis al Tatălui ca Mîntuitor al lumii.

că Duhul Sfînt i-a descoperit lui Ioan, în chip tainic, că Cel care vine este Mesia, Fiul lui Dumnezeu întrupat. Nu este mai puțin adevărat că și măreția duhovnicescă ce strălucea pe chipul lui Iisus, îl vădea ca fiind un sol ceresc, la a cărui vedere nimeni nu putea să rămînă indiferent.

De îndată ce a sosit, Domnul îi cere lui Ioan să-L împărtășească și Lui botezul pe care îl aplica tuturor celor care pocăindu-se erau botezați de către el în Iordan, ca semn al purificării trupului și sufletului.

Pentru prima dată de cînd începuseră să se adune în jurul lui mulțimi de oameni, Ioan s-a tulburat și a dat înapoi spunînd: „Mie mi se cade să fiu botezat de către Tine și Tu vii la mine să Te boteze?” (Mt. 3, 14). Fără îndoială că el știa acum că Cel care îl vizitează este Acela despre care i-a prevenit pe contem-

(Continuare în pag. a 4-a)

Pr. prof. dr. Dumitru Abrudan

Academia Română — HOTĂRÎRE

Ținînd seama de Hotărîrea Adunării Generale a Academiei Române din 31 ianuarie 1991, de competența reconfirmată Academiei Române, de către Parlament și Guvern, privind cultivarea limbii române, de Statutul Academiei Române completat în concordanță cu cele de mai înainte prin hotărîrea Adunării Generale din 10 septembrie 1991, precum și de Hotărîrea Guvernului 657/17 septembrie 1991, care abrogă Hotărîrea Consiliului de Miniștri 3135/16 septembrie 1953, Prezidiul Academiei Române

RECOMANDĂ următoarele:

1. Să se prelungească dezbaterile problemelor ortografiei limbii române și în cursul anului 1992. În acest scop, filialele Academiei din Iași, Cluj, Timișoara, institutele Academiei din Craiova, Sibiu și Tirgu-Mureș vor organiza, fiecare, cel puțin o dezbateri privind problemele ortografiei, invitînd membrii Academiei, lingviști, specialiști din diverse domenii, profesori din învățămîntul superior și mediu. Evident, pot organiza dezbateri asociațiile culturale din întreaga țară, iar cetățenii se pot adresa în continuare Academiei Române, pentru a-și exprima punctele lor de vedere. La București se vor organiza dezbateri conform hotărîrii Adunării Generale din 31 ianuarie 1991.

2. Pînă la aprobarea definitivă de către Academia Română a îndreptărilor ortografice care vor rezulta din dezbaterile de mai înainte, se mențin în vigoare normele ortografice ale limbii române din 1953, cu următoarele amendamente:

a) fie utilizarea lui *l*, fie a lui *ă* în interiorul cuvintelor, în condițiile anexei 1; altfel, menținerea regulii absolute (numai *l*) din 1953 în însemna obligativitatea scrierii cuvintelor României, român și a celor derivate cu *l*, deoarece nu există nici un act normativ de stat și nici o hotărîre a Academiei Române pentru aceste excepții;

b) fie utilizarea formei *sînt*, fie utilizarea formei *sunt*, procedîndu-se în mod similar în cuvintele derivate.

Aceste două reguli în plus față de cele stabilite în 1953 lasă posibilitatea așezării prin coexistență de la sine, în mod viu, natural, a acestor forme scrise ale limbii române.

3. Prezenta hotărîre intră în vigoare de la data aprobării de către Prezidiul Academiei Române, urmînd a fi supusă ratificării la prima ședință a Adunării Generale a Academiei Române, în conformitate cu hotărîrea ei din 31 ianuarie 1991.

Anexa 1

Regulile „SEXTIL PUȘCARIU” aprobate de Academia Română în anul 1932

Literele *ă* și *î* corespund aceluiași sunet, întrebîndu-se după următoarele reguli:

a) *î* se scrie totdeauna la începutul și la sfîrșitul nemijlocit al cuvîntului: *îl*, *îmbărbăteaz*, *împărat*, *înger*, *își*, *îți*; *amări*, *coborî*, *hotărî*, *tări*, *urii*...

b) tot *î* scriem și în corpul cuvintelor, cînd, prin compunere *î* de la începutul cuvintelor ajunge medial: *neîmpăcat*, *neîndurat*, *neînsemnat*, *preînălțat*, *preîntîmpinat*... Vom scrie *întrînsul*, dar *dănsul*.

NOTĂ: Spre deosebire de ortografia din 1904, adoptată și de Dicționarul Academiei, nu vom scrie *î* ci *ă* în derivatele verbelor cu infinitivul în *-ri*, deci: *amărât*, *chiorăș*, *coborăș*, *hotărăt*, *moșorăt*, *părăș*, *posomorând*, *tăbărăș*, *tărăt*, *urățenie*...

c) în toate celelalte cazuri se scrie, în corpul cuvintelor, *ă*: *bând*, *cînd*, *făcînd*, *gât*, *mormînt*, *râu*, *Român*, *sfânt*, *vînt*... București, 4 octombrie 1991

TĂIEREA ÎMPREJUR ȘI DESPRE NUMELE CEL SFÎNT DE IISUS, PUTEREA LUI

„Și cînd s-au împlinit opt zile, ca să-L taie împrejur, I-au pus numele de Iisus, cum a fost numit de inger, mai înainte de a se zămislî în pîntece” (Luca 2, 21).

Domnul a primit tăierea împrejur, după trup „ca să înlăture rînduiala Legii vechi și să pună în locul ei, tăierea împrejur cea după Duh, cea nefăcută de mîină... Pentru aceea, după opt zile de la nașterea Lui, cea din Sfînta Fecioară a binevoit să fie adus de Maica Sa și de Iosif, în locul, unde, după obicei, iudeii se tăiau împrejur” (Sinaxarul zilei), și să îndeplinească acest act ritual și de care nu S-a rușinat, cum ne arată și o cîntare a Praznicului: „Nu S-a rușinat Preabunul Dumnezeu a Se tăia împrejur cu trupezăscă tăiere; ci S-a dat pe Sine chip și pildă tuturor spre mîntuire...” (Slavă și acum de la Vecernia mică).

Mai este ceva: tăierea împrejur comporta durere. Este prima durere, pe care Mîntuitorul a suferit-o pentru noi, pentru neamul omeneșc, este un mic început al calvarului Crucii și Golgotei și ne îndeamnă și pe noi la răbdare, îndeplinirea legilor și să ne tăiem, împrejur, în alt mod: „tăierea împrejur a inimii și a tuturor simțurilor noastre trupezăști” (F.W. Farrar, *Viața lui Iisus Hristos*, to. I, 1944, p. 507).

Dar „Sărbătoarea tăierii împrejur a Domnului e și aniversarea numelui lui Iisus... prin care s-a revărsat și se revărsa asupra neamului omeneșc nenumărate bunătăți dumnezeiești” (Dr. Mitrofanovic, *Liturgica*, Cernăuți, 1929, p. 123). Și la greci și la romani se obișnuia să se serbeze a opta sau a noua zi, de la nașterea pruncului, sărbătoare care se numea „nominalia”. La iudei obiceiul acesta se baza pe Fac. 17, 5—15.

(Continuare în pag. a 3-a)

Arhim. prof. Ioasă Ganea Craiova

Cînd judecăm pe aproapele, pe noi ne judecăm

(Urmare din pag. 1-a)

drept. Nu mințea cînd spunea în rugăciune că își îndeplinește toate îndatoririle, și către Dumnezeu și către oameni. Dar se mindrea. Se compara: „nu sînt ca vameșul acesta!” Și nu era ca acela. Dar de ce trebuia să se compare? De ce trebuia să-l judece? Cine îl investise cu calitatea de judecător? Judecîndu-l pe vameșul păcătos, cădea mai jos decît el. De aceea Mîntuitorul a apreciat, tilcîndu-și de fapt parabola, că mai îndreptat s-a întors vameșul păcătos la casa sa, decît fariseul cel drept și virtuos.

Oare de ce? Era drept să fie așa? Era drept. Judecînd, cel virtuos își scdea virtutea. Păcătia împotriva duhului iertării, a duhului generozității, a duhului bunății și al îndreptării, păcătia împotriva iubirii și a compasiunii. Se răcea. Își pierdea căldura față de aproapele. Făcea din aproapele un dușman. Și chiar dușman dacă l-ar fi crezut, tot cu iubire ar fi trebuit să-l învăluie, nu cu dispreț, nu cu condamnare, nu cu îndepărtare de el. N-a făcut nici măcar o rugăciune pentru dînsul! Nu e așa că acum înțelegem mai bine de ce Iisus n-a fost de acord cu dînsul, cu fariseul?

Vameșul se ruga în pocăință și părere de rău. Nu e oare extrem de interesant că rugăciunea vameșului, și nu a fariseului, a devenit textul rugăciunii isihaste, a rugăciunii neîncetate? Isihastii spun: „Doamne Iisus Hristoase Fiul lui Dumnezeu, milostiv fii mie păcătosul!”. Vameșului din parabolă, Mîntuitorul i-a pus în gură o rugăciune asemănătoare: „Dumnezeule milostiv fii mie păcătosul!” (Luca XVIII, 13). Tot o astfel de rugăciune a adresat Mîntuitorului și orbul Bartimeu: „Fiul lui David, miluiește-mă” (Mc. X, 48). Nici vorbă de îndreptărire cu starea înaltă de virtute. Să zicem că virtuți nu aveau. Dar mai păcătoși decît ei puteau ușor găsi și ar fi putut spune: „că doar nu sînt eu cel mai păcătos!” Dar n-au spus așa. Nici vameșul, nici Bartimeu. Au cerut milostivire, iertare.

Mulți cad în păcatul judecării altora. De cum li se pare că a realizat o mică virtute, trag imediat cu ochiul spre vecin. „Iată-l, el nu face ca mine! E un păcătos”. De aceea au zis unii oameni cu experiență duhovnicească: să te ferească Dumnezeu de judecata dreptilor! N-au milu. Nu seamănă cu Dumnezeu, tocmai cînd se cred mai în viața Lui și mai aproape de El. Adevăratul drept, vede în toți cei din jurul său sfinți, și doar pe sine se vede păcătos.

Părinții de altă dată, retrași din lume ca să scape de ispitele ei, se fereau cu mare precauție de judecarea altora. Iar cei mai duhovnicești îi preveneau întotdeauna pe cei tineri să se ferească de acest păcat, pentru că multe păcate trage după sine și, în primul rînd, îl trage pe cel mai mare: mîndria.

Isaac Tebanul, anahoret din pustie, a vizitat într-o zi o mănăstire de obște și, văzînd pe un frate comișind un oarecare păcat, l-a condamnat. Cînd s-a întors la chilia lui în desert, a găsit în fața chiliei un inger care i-a zis: „Nu te las să intri! — Dar ce s-a întimplat, întrebă Isaac? Și ingerul îi răspunde: „Dumnezeu m-a trimis să-ți spun așa: „Unde vrei să-l așezi pe fratele cel vinovat pe care l-ai condamnat și staretul îl va da afară? Îl voi așeza în chilia ta”. Și bătrînul înțelegînd dintr-o dată despre ce era vorba, căzînd în genunchi se pocăi și-i zise ingerului: „Am păcătuit. Iartă-mă!” Și ingerul i-a zis: „Ridică-te, Dumnezeu te-a iertat. Dar de acum înainte păzește-te, și să nu mai condamnă pe nimeni înainte de a-l condamna Dumnezeu”. Și zîcînd acestea ingerul dispăru.

Dacă și cu noi ar proceda Dumnezeu cum a procedat Isaac Tebanul, cred că la fiecare întoarcere în chilie am găsi cite un inger la ușă! Și n-am mai apuca să intrăm la noi înșine. De fapt n-am mai apuca să intrăm în noi înși-ne, căci condamnînd pe alții, ne ieșim din noi,

ne împrăștiem, cum spun Sfinții Patericului și ai Filocaliei.

Ava Euprepios, bătrînul, a fost întrebă odată de un frate: „Cum ajunge sufletul la Irica de Dumnezeu?” Și bătrînul i-a răspuns: „Dacă un om are smerenie și sîrăcie, și dacă nu judecă pe nimeni, Irica de Dumnezeu îi va veni”. Iată deci cum printre cele mai importante condiții pe care trebuie să le îndeplinească nevoitorul care vrea să capete Irica de Dumnezeu, care să-l apere de toate păcatele, intră și abținerea de la judecata altora.

Exemplele despre acest mod de a înțelege progresul în viața duhovnicească, socotindu-l ca depinzînd de nejudicarea aproapei, s-ar putea înmulți mult. Căci la această convingere au ajuns toți cei care și-au dedicat întreaga viață meditației și rugăciunii, devenind oameni plini de Duhul lui Dumnezeu. Ava Pimen zicea: „Există oameni care tac, dar în inima lor condamnă pe alții: asemenea oameni vorbesc neîncetat. Dimpotrivă, există oameni care vorbesc de dimineață pînă seara și care totuși păstrează tăcerea, pentru că nu spun nimic ce n-ar avea vreun folos duhovnicesc”.

A nu vorbi, nu înseamnă deci a te apăra neapărat de a-l judeca pe pe aproapele. Căci a nu judeca e o stare de spirit, o stare a sufletului, a minții și a inimii. Dacă unii din acești tăcuți doar cu gura ar vorbi, nu s-ar mai înțelege om cu om! Ar fi ca o dezlănțuire de tunete și fulgere fără încetare. Căci vorbirea de rău, judecata din gînd e tunet, e fulger, e zgomot, e ieșire din liniște, din isihie. Și chiar dacă aceasta e tăcută, în interior e zgomotoasă, și e turburătoare pentru suflet. Căci cel ce judecă, nu capătă liniște. Capătă doar o satisfacție de o clipă, demonică, o îndreptărire trufașă a judecării sale, de care apoi nu mai scapă.

Cam tot așa e însă și cu lauda. Tare ne mai place la toți să fim lăudați! Dar cel lăudat pierde, căci se umflă în sine și-și pierde rînduiala sufletescă. Dar nici lăudătorul nu folosește mare lucru, căci se face pricinitorul mîndriei celui lăudat. De aceea, venind un frate la Ava Pimen l-a întrebă: „Ava, e bine să-l laud pe aproapele meu?” Ava Pimen i-a răspuns: „E mai bine să taci”.

Ce te faci însă cu cel care nu pot trăi fără să fie lăudați? Acelora, aș zice eu, e bine să le hrănim viermele cu măsură. Nici ca să se îngrașe dihana, nici să înceapă să mînce din bietul om! Dar asta cere înțelegiune și deprinderea unei drepte măsurii. Cei duhovnicești cunosc această măsură.

Zic însă unii că atunci cînd vezi pe unul păcătind, trebuie fie să-l spui celui mai mare, fie să-i atragi lui luarea aminte. Firește, felul de a proceda în astfel de situații diferă de la loc la loc, și de la om la om. Măsura pe care o indică Sfinții pustiei, se referă în primul rînd la modul duhovnicesc în care își creșteau ei ucenicii. Un frate l-a întrebă pe Ava Pimen: „Dacă vîd că un frate greșește, e bine să-i ascund greșeala?” De data aceasta bătrînul i-a condiționat răspunsul de ceea ce am numi legea compensației, aceea care se aplică matematic în viața noastră, dacă n-o anulăm cu spovedania: „În clipa cînd ascund greșeala fratelui nostru, Dumnezeu ne ascunde și greșelile noastre”. În astfel de cazuri, cred că e bine să ne gîndim de două ori ce avem de făcut. Fapta se întoarce împotriva noastră. Ca și a lăudatului, ca și a celui ce judecă. De fapt a descoperi greșeala cuiva, e și cum l-ai judeca și condamna. În cazuri de acestea e bine să-ți consulți duhovnicul!

Prin mănăstiri și chiar prin casele multor laici mai există o obicei al dreptilor. Sau al celor care se cred drepti. Vom înțelege despre ce este vorba amintindu-ne de o altă întîmplare din viața lui Ava Pimen: Un ucenic i-a mărturisit lui Ava Pimen: „Cînd vîd un frate despre care am auzit că a săvîrșit vreo greșală, nu vreau să-l primesc în chilia mea; dacă însă vîd pe unul bun, îmi place să-l chem”. I-a zis lui bătrînul: „Dacă faci puțin bine fratelui celui bun, fî de două ori mai mult celui rău, căci acela e bolnav”. Și i-a povestit lui: „Într-o mănăstire de obște trăia un anahoret, cu numele de Timotei, și staretul, avînd de judecat cazul unui frate care căzuse într-o ispită,

l-a consultat pe Timotei. Acesta l-a stăruit pe staret să-l dea afară. Cînd cel vinovat a plecat, ispită a venit asupra lui Timotei, atît de grozavă, că Timotei era gata să-i cedeze și să cadă. Atunci Timotei căzu în fața lui Dumnezeu și cu lacrimi se rugă: „Doamne, am păcătuit, iartă-mă”. Și atunci a auzit o voce zîcîndu-i: „Timotei, să nu crezi că ți-am făcut aceasta din alt motiv, decît din acela că l-ai judecat și l-ai disprețuit pe fratele care căzuse în ispită, și l-ai povățuit pe staret să-l dea afară”.

Cu adevărat s-au împlinit cu el cuvintele Mîntuitorului: „Nu judecați ca să nu fiți judecați” (Matei VII, 1). Căci toată gîndirea asfelilor după Scriptură se conduce. Așa se conduce și gîndirea lui Dumnezeu.

Istoriile Părinților se termină scurt. Ei nu le comentează. Concluziile se impun de la sine. Cred că și aceasta a fost înțeleasă de toți cei care au citit-o mai înainte, sau au auzit-o acum. Să ne gîndim mai des la pătania lui Timotei!

Iată și o altă întîmplare, din acelea de care numai marii sfinți puteau imagina. Metoda e cumva cam ca a lui Socrate. Ava Pamvo își educa ucenicii prin procedee foarte originale. De aceea astfel de întîmplări făceau înconjurul pustiei, mai ceva ca telefonul și televizorul de azi, pentru că interesul pentru soluțiile problemelor duhovnicești era pe atunci mult mai mare.

Doi frați au venit la Ava Pamvo să-și povestească nevoitele duhovnicești pe care și le-au impus, ca să vadă dacă sînt pe calea cea bună. Cel dintîi i-a spus: „Ava, eu postesc două zile, și apoi mîncînc două pîini. Ce zici: îmi mîntuiesc sufletul făcînd așa, sau mă aflu într-o iluzie, îmi fac închipuirii goale?” „Cel de al doilea i-a spus: „Ava, eu pun deoparte din ceea ce cîștig cu munca mea două monede în fiecare zi. Din una îmi cumpăr de mîncare, iar pe a doua, făcînd milostenie, o dau săracilor. Ce zici: mă mîntuiesc sau mă osîndesc?”

Insistă mult timp ca Ava Pamvo să le răspundă, dar acesta tăcea. După patru zile cei doi se hotărîră să plece, dar ucenicul bătrînului îi încurajă: „Nu vă mîhnii fraților. Dumnezeu vă va răsplăti. Este obiceiul bătrînului să nu vorbească pînă cînd Dumnezeu nu-i dă încredințarea că răspunsul lui va fi bun”.

Intră la bătrîn să-și ia rămas bun, și-i ziseră: „Ava, roagă-te pentru noi”. Bătrînul îi întrebă: „Vreți să plecați?” I-au zis: „Da”. Atunci bătrînul, vorbindu-le ca în parabolă, le zise: „Eu, Pamvo, postînd două zile și mîncînd apoi două pîini, am devenit pentru aceasta monah? Încă nu. Și Pamvo care lucrează pentru două monede pe zi, și dă una la săraci, a devenit el din cauza aceasta monah? Nu încă”.

Le-a vorbit ca despre el, dintr-o politețe și delicatețe mereu prezente în viața anahoretilor. A luat asupra sa, făcîndu-le ale sale, experiențele lor. Și apoi le-a spus: „Faptele sînt bune, dar dacă îți păstrezi conștiința curată față de aproapele tău, atunci ești mîntuit”.

Povestitorul încheie în stil biblic, simplu, abrupt, fără înflorituri: „Și mulțumiți, cei doi frați plecară bucurîndu-se”.

Și iată că întîmplarea a ajuns pînă la noi. Și tilcul ei. Faptele sînt bune, dar singure nu-l fac pe călugăr, dacă nu și-a limpezit sufletul pînă la măsura nejudicării aproapei. Starea sufletescă e cea care contează, nu celelalte. Celelalte contează numai întrucît ajută starea sufletescă. Căci bătrînul n-a zis că nu contează ostenețele lor. A stabilit doar scara pe care se aflau ele. Și ei. Și tilcul spuselor lui e că nu poți ajunge pe scara de sus, fără să urci treptele cele de jos. Dacă rămiți însă numai pe cele de jos, jos ai rămas!

Înțeleptul, omul duhovnicesc pe toate acestea le meditează cu atenție, în rugăciune, cu sfat de la cei îmbunătățiți și cu discernămintul limpezit, și cu osteneală, și cu îndelungă răbdare, și cu speranță trece peste bariera trufiei, și ajunge la acea stare de nepătimire (apatheia) în care judecata fratelui nu mai încapă. Rămîne doar iubirea și rugăciunea pentru el.

9.1.1992

FILE DIN SINAXAR

(Urmare din pag. 1-a)

drumăt cu grijă de duhovnicul mănăstirii, el nu se lăuda cu aceste daruri ceresti, ci dimpotrivă ele îl determinau să se cufunde și mai mult în smerenie și în judecata aspră de sine și să caute și mai stăruitor viața pustnicească (solitudine).

Putînd timp după hirotonia într-un preot și moartea părintelui său duhovnic, el a primit voie să se retragă în sihăstrie, în pădurea profundă, la 6—7 km de mănăstire, și să-și construiască o căsută din lemn înconjurată de o grădiniță, pe o colină pe care el a numit-o „Sfîntul Munte” (Athos). Aici el petrecea toată săptămîna în rugăciune, în citiri sfințe și alte lucrări plăcute lui Dumnezeu, întorcîndu-se în mănăstire numai Duminică și în zilele de sărbătoare. Tot ceea ce făcea era pentru el un prilej de a-și ridica gîndul la lucrurile lui Dumnezeu. El nu cunoștea nimic din ceea ce este profan sau trupeș (carnal) și suporta cu răbdare rigorile iernii și atacul insectelor pe timp de vară, fericit că poate astfel împărtăși suferințele Domnului pentru curățirea sufletului său. El purta tot timpul o Evanghelie groasă pe spatele său, ca „sarcina lui Hristos” și se ducea în anumite locuri din pădure, cărora le-a dat nume de locuri sfințe: Belem, Iordan, Tabor, Golgota, pentru ca să citească pericopele corespunzătoare. El trăia astfel intens în fiecare zi viața înșiși și Patima Domnului nostru Iisus Hristos. Meditaerea continuă a Sfinței Scripturi nu-i procura numai cunoașterea adevărului, ci și curăția sufletului și durerea inimii, în așa fel încît pe lingă cele 7 laude pe care le rostea regulat și cele o mie de metanii zilnice el putea să se roage neîncetat cu mintea unită cu inima. El se hrănea la început cu pîinea primită de la mănăstire, apoi numai din produsele grădiniței sale; însă adesea se priva pe sine de hrană ca s-o distribuie animalelor care veneau aproape de căsuța sa, mai cu seamă unui urs enorm devenit tot atît de docil ca și un pisic.

Văzînd acest mod de viață atît de plăcut lui Dumnezeu și atît de apropiat de cel al ființelor netrupești, vrăjmașul de totdeauna al neamului omenesc, diavolul, prins de invidie, a început împotriva ascetului lui Hristos atacurile sale obișnuite: gînduri de mîndrie, zgomote, apariții înfricoșătoare etc.; însă viteazul luptător respingea toate atacurile prin rugăciune și semnul Crucii. Cum războiul gîndurilor devenea tot mai mare, Sfîntul s-a decis pentru o luptă demnă de faptele înalte ale stiliților (celor ce trăiau pe stilp n.n.) de altădată: el a petrecut o mie de zile și o mie de nopți, în picioare sau în genunchi pe o piatră mare, repetînd fără încetare rugăciunea vameșului: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului!” (Lc. 18, 13). Astfel el a fost eliberat definitiv de lupta gîndurilor. Însă diavolul nu s-a lăsat încă învins, ci a trimis contra lui trei hoți care, furioși că n-au găsit la săracul călugăr nici un ban, l-au lovit cu bilețe și cu dosul securii, lăsîndu-l jumătate mort, scîldat în sînge și cu oasele rupte. Deși avea o constituție fizică bună, blindul Serafim n-a căutat să se apere, ci s-a lăsat bătut cu gîndul că participă astfel la suferințele Domnului. În ciuda stării sale lamentabile, el a reușit să se țină pînă la mănăstire unde, după cinci luni de suferințe, a fost în chip minunat vindecat printr-o apariție a Maicii Domnului într-un totu asemănător cu cea din vremea cînd era novice (frate). Totuși el va rămîne toată viața incovoiat și se va deplasa de acum mai mult decît penibil, ajutat de un baston.

Această infirmitate i-a ajutat să pășească o nouă treaptă pe scara ridicată pentru el spre cer și să ducă, din 1807 pînă în 1810, lupta tăcerii în sihăstrie. Astfel, imediat după ce s-a vindecat, el s-a întors în „pustia” sa și nemaiputînd să se întoarcă regulat în mănăstire, n-a mai primit și nici n-a mai vorbit cu nimeni. De fiecare dată cînd înținea pe cineva în pădure, el se pleca pînă la pămînt înaintea lui fără să zică un cuvînt, pînă cînd acela pleca. El putea astfel să păstreze mintea sa fixată în Dumnezeu fără intrerupere sau împrăștiere. Intre timp, staretul mănăstirii a murit, iar unii călugări au început să acuze pe sfîntul sihastru că se separă de Biserica. În cele din urmă i s-a dat poruncă de a se întoarce în mănăstire. Serafim s-a supus fără nici o opoziție și s-a instalat într-o chilie strîmtă, unde începu un nou stadiu de viață ascetică: reclusiunea. În antreul chiliei, el a pus sicriul său în care îi plăcea să se roage, iar în chilie, unde nimeni nu intra niciodată, n-avea decît un sac cu pietre pe care dormea, un trunchi de arbore drept scaun și o icoană a Maicii Domnului „Dulcea sărutare” (Vierge de la tendresse), numită de către el „Bucuria tuturor bucuriilor”, înaintea căreia ardea în permanentă o candelă. El trăia astfel într-o liniște desăvîrșită, înmulțind nevoitele sale, cîntînd și comentînd pentru el înșiși în fiecare săptămîna tot Noul Testament, rugîndu-se fără încetare cu inima trează, și neavînd decît pe Ingeri și pe sfinți ca singuri martori ai deselor sale extaze și răpiri ale minții în cereleste locasuri.

La capătul a cinci ani de izolare, el a deschis ușa sa lăsînd să intre pe toți care doreau să-l vadă, însă fără să vorbească cu nimeni, nici cu cele mai importante persoane. Apoi, în 1825, ceasul a-

bandonării vieții isihaste fiindu-i descoperit de către Maica Domnului, el începu să-i facă pe oameni să profite de roadele experienței sale: mai întîi pe călugări, pe care el îi îndemna la observarea regulilor monastice și la zel pentru lucrul lui Dumnezeu, apoi pe laici, în număr tot mai mare. După ce a participat de bună voie la Patima Domnului timp de 47 de ani de viață ascetică, trecînd succesiv prin viața de obște, de isihăst, de stil și de recules, acest bătrîn îmbrăcat în alb, incovoiat spre bastonul său, se întoarce spre oameni, plin de har și de lumina Sf. Duh ca să se achite de înalta misiune a paternității duhovnicești (starchestvo) și să devină pentru tot poporul rus un adevărat „apostol”, martor și predicator al Învierii. Ușa sa rămînea deschisă tuturor pînă noaptea. El îi întîmpina pe toți cu zîmbet, zîcîndu-le: „Bucuria, mea, Hristos a învial!”; iar pe păcătoșii care veneau la el cu pocăință ca fiul cel pierdut către Tatăl său (Lc. 11) îi primea cu o bucurie cu totul deosebită. Blîndețea sa supranaturală îndrepta inimile cele mai dure, umilina sa smerenia pe cei mai mîndri și îi făcea să verse lacrimi ca și copiii. Pentru aristocrați ca și pentru oamenii din popor, chilia „săracului Serafim” era asemenea cu anticamera cerului. O convorbire cu el, sau o simplă binocuvîntare, devenea o adevărată vorbire cu Dumnezeu, care putea să schimbe radical orientarea vieții lor. Prin darul vederii înainte, el cunoștea tainele inimilor și le descoperea celor care la mărturisire nu îndrăzneau să le spună. El răspundea la scrisori fără a avea nevoie să le citească și știa să dea fiecăruia sfatul, consolarea, încurajarea sau mustrarea care i se potrivea. Lăsîndu-se total în voia lui Dumnezeu, el le spunea, fără să cerceteze, primul cuvînt pe care Dumnezeu i-l descoperea și care se potrivea totdeauna. Bunătatea sa, adică dragostea de Dumnezeu în el, îi consola pe toți, ierta totul, îi învăluia pe toți. El a săvîrșit foarte multe minuni, tîmăduind pe bolnavi prin ungere cu untdelemn de la candela care ardea în chilia sa sau dîndu-le să bea apă de la izvorul, numit mai tîrziu „fîntina lui Serafim”, situat în apropierea mănăstirii, în al său „desert apropiat”, unde îi plăcea să petreacă după-amiaza. I se adresa atîtea cereri de rugăciune pentru vii și pentru morți încît îi era imposibil să pomenească toate numele. De aceea aprinde pentru fiecare o lumină în chilia sa, supraîncălzită și în permanentă iluminată de sute de lumini, ca de tot atîtea suflete vii. Dumnezeu i-a dat de asemenea darul profeției prin care el a prevăzut evenimentele viitoare atît pentru persoane cît și pentru țara întregă, ca războiul Crimeii, foametea, ca și încercarea îngrozitoare care va pustii Biserica și poporul rus un secol mai tîrziu (este vorba de Revoluția comunistă n.n.), însă el ascundea profețiile sale în cuvinte enigmatice înțelese deplin numai după împlinirea evenimentelor.

Marele proprietar Motovilov, care a fost vindecat în chip minunat de către omul lui Dumnezeu și care a devenit ucenicul său ardent l-a întrebă într-o zi: „Care este scopul vieții creștine?” Părintele Serafim i-a răspuns: „Dobîndirea Duhului Sfînt pe care îl primim prin tăptele bune recomandate de Biserica, și mai ales prin rugăciune”. Cum interlocutorul său îl presa cu întrebări pentru a ști mai precis ce este Harul Sfîntului Duh, staretul (în tradiția slavă, staretul nu este conducătorul unei mînăstiri ca la noi, ci un mare duhovnic n.n.) l-a prins deodată în brațele sale, l-a privit fix — a fața sa a devenit mai luminată decît soarele în plină amiază —, și i-a zis cu autoritate: „Priviți-mă, prietenul lui Dumnezeu, nu va temeți. M-am rugat Domnului din toată inima să vă învrednicească să vedeți cu ochii trupesți pogorîrea Sfîntului Duh. Și iată! Ați devenit, ca și mine, cu totul luminat. Ați fost umplut de asemenea de harul Sfîntului Duh, atîte v-ar fi fost imposibil să mă vedeți astfel în această lumină. Ce simțiți? Motovilov răspunde: „Un calm, o pace negrăită. Inima mi-e plină de o bucurie inexprimabilă”. Și ce mai simțiți? „O căldură și un parfum, cum n-am simțit niciodată” — „Acest parfum este buna mireasmă a Sfîntului Duh, răspunde Sfîntul, și această căldură nu este exterioară pentru că sintem în plină iarnă și toată pădurea în jurul nostru este acoperită de zăpadă, ci ea este în noi, potrivit cuvîntului Domnului care a zis: „Împărăția lui Dumnezeu este înălăuntrul vostru” (Lc. 17, 21). Această extraordinară întretinere a durat încă mult timp și, la sfîrșit, sfîntul Serafim a cerut ucenicului său să o scrie și să o transmită lumii întregi. Manuscrisul lui Motovilov n-a fost rețîșit decît mult mai tîrziu, în 1903, în preajma canonizării sfîntului. El a cunoscut de atunci o difuzare considerabilă. Este mesajul ultim de lumină și nădejde pe care profetul din Sarov îl lăsa Rusiei și întregii Biserici, în vederea încercărilor din aceste vremuri, care sînt ultimele. (nota autorului: Convorbirea cu Motovilov și Povățuirile duhovnicești ale sfîntului Serafim sînt traduse după biografia sa de I. Garainoff: Colectia „Théophanie”, Descalée de Brouwer, Paris, 1979, 2 ed.). În Povățuirile sale, el zicea, de asemenea, adeseori: „Bucuria mea, cîștigă-ți pacea sufletului și atunci mi-e de sulate se vor minti în jurul tău”. Această pace interioară, pe care el a cîștigat-o cu pretul atîtor nevoite, se răspîndea în jurul său ca bucurie și ca lumină; de aceea Sfîntul Serafim n-a lăsat posterității o învățătură foarte dezvoltată, ci mai degrabă un model de viață.

Pe cînd era numai diacon, fondatoarea mănăstirii Divévevo, situată

DIN ISTORIA CALENDARULUI

Născut încă din cea mai îndepărtată antichitate, din necesitățile obiective ale vieții sociale, calendarul a cunoscut de-a lungul veacurilor întocmirile cele mai diverse.

Baza calendarului modern, folosit astăzi pe cea mai mare parte a globului, se află calendarul roman.

Ca și la alte popoare din vechime, calendarul vechilor romani nu era solar, ci lunar. Acest calendar avea însă, ca toate calendarele lunare, neajunsul că nu numai anul nou, dar și alte date calendaristice, ca acelea indicînd, bunăoară, anumite munci agricole,

(Continuare în pag. a 3-a)

la cîteva kilometri de Sarov, i-a încredințat părintelui Serafim conducerea duhovnicească a obștii sale născînd. Pe tot timpul vieții sale, el a manifestat o atenție deosebită față de fiecele sale duhovnicesci. Obștea lor s-a înmulțit repede, în ciuda dificultăților economice. Sfîntul Serafim a organizat-o după modelul strict comunitar, cu sentința: „În tot timpul să aveți mințile la lucru și buzele la rugăciune”. La porunca Maicii Domnului, el a fondat o a doua mănăstire, zisă de la „Moaară”, cu maicile cele mai revîntoase, cărora le-a dat o regulă de viață centrată pe rugăciunea lui Iisus. Din păcate, după moartea Staretului, diavolul a încitat pe un călugăr invidios și intrigant, care s-a forțat prin toate mijloacele să ruineze reputația și lucrarea Sfîntului, făcînd să fie închisă mănăstirea de la „Moaară” iar maicile să sufere numeroase încercări.

Intr-o zi, puțin timp înaintea sfîrșitului său, Sfîntul Serafim a chemat pe o călugărită de la Divevevo și i-a spus, acoperindu-o cu mantaua sa: „Maica Domnului va veni la noi”. Momentul venit, el o ridică, și un zgomot ca de un vînt violent în pădure s-a auzit, apoi imne bisericesti; ușa s-a deschis singură și chilia s-a umplut dintr-o dată de lumină și de un parfum foarte plăcut. Sfîntul căzu în genunchi și Maica Domnului apără, precedată de doi Ingeri, de Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Ioan Teologul și urmată de douăsprezece fecioare martire. Călugărită căzu la pămînt, crezînd că moare, în timp de părintele Serafim stătea în picioare și vorbea cu Împărăteasa cerului ca cu un prieten. Ea i-a promis că se va îngrijii întotdeauna de călugăritele de la Divevevo și, dispărînd, Prea Sfința Fecioară i-a zis: „Dragul meu, curînd vei fi cu noi!” Cînd au rămas numai singuri, Staretul a mărturisit călugăritei că este a douăsprezecea apariție dumnezeiască cu care l-a binecuvîntat Domnul.

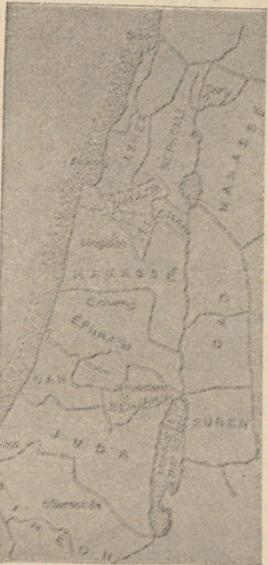
Ajuns la vîrsta de 70 de ani, suferînd grav de pe urma rănilor, însă fără să-și împuțineze cituși de puțin activitatea, sfîntul Serafim vorbea din ce în ce mai mult de moartea sa apropiată, cu bucurie și cu fața luminată. La 1 ianuarie 1833, după ce s-a împărtășit, el s-a închinat la toate icoanele din biserică, aprinzînd cite o lumină înaintea fiecăreia, a binecuvîntat pe toți frații zîcînd: „Lucrați pentru mîntuirea voastră! Privegheați! Coroanele vă sînt pregătite!” Apoi, trecînd pe la mormîntul său, s-a închis în chilia sa și și-a dat sufletul lui Dumnezeu în chiar noaptea aceea, în genunchi, cîntînd imnele Invierii. Tot poporul din împrejurimi s-a adunat pentru înmormintarea sa. În continuare, omul lui Dumnezeu n-a încetat să viziteze și să ajute pe fiii săi duhovnicesci prin numeroase apariții și tîmăduiri, iar evlavia poporului creștea neîncetat, în ciuda multor opoziții. În cele din urmă, canonizarea sfîntului Serafim, în 19 iulie 1903, în prezența familiei imperiale, a multor episcopi și a unei mulțimi de sute de mii de persoane venite din toate regiunile Rusiei, a marcat triumful. Aceasta a fost ultima manifestare a unității poporului rus și a gloriei Bisericii înainte de marea încercare. Sfințele sale moaște purtate în procesiune pe deasupra mulțimii au săvîrșit numeroase minuni. În 1926, bolșevicii le-au confiscat în vederea expunerii într-un muzeu de ateism.

NOTĂ: Regăsite în depozitul Muzeului de ateism din Leningrad (azi Sanct Petersburg) și redată Bisericii la începutul anului 1991, moaștele Sf. Serafim au fost transportate în procesiune vara trecută de la Catedrala patriarhală din Moscova la mănăstirea Divevevo, în regiunea Nizni-Novgorod. Cortegiul s-a oprit în principalele orase de pe traseu pentru ca credincioșii să le poată venera. În 30 iulie peste 100.000 de persoane erau masate de-a lungul ultimilor kilometri ai procesiunii. La 1 august, ziua canonizării sfîntului Serafim, patriarhul Alexei al Moscovei a săvîrșit Sf. Liturghie în curtea mănăstirii Divevevo în prezența unei mulțimi imense de credincioși.

(după S.O.P. Service Orthodoxe de Presse Paris, septembrie-octombrie 1991, p. 5—6)

Istoria biblică a Vechiului Testament

Tara în care s-a alcătuit Biblia și s-a născut Mesia (III)

1. Impărțirea administrativ-teritorială a Țării Sfinte.

La venirea evreilor din Caldeea, Tara Canaanului era împărțită în 31 de regate-cetăți. În fruntea fiecărei cetăți mai mari se afla un rege. Astfel este cazul lui Melchisedec — regele Salemului (Ierusalimului), care stăpânea peste tribul canaanit al Iebuseilor, locuitorii Ierusalimului și ai satelor din jur.

După reînvoierarea evreilor din Egipt, sub conducerea lui Moise și mai apoi a lui Iosua, teritoriul vechiului Canaan s-a împărțit, prin tragere la sorți, între cele 12 semintii ale lui Israel. Dintre acestea, semintia lui Levi, care era destinată pentru serviciul religios și ca atare trebuia să fie la dispoziția tuturor israeliților, n-a primit o porțiune anumită de teritoriu, ci numai 48 de cetăți cu cîmpurile din jur, presărate pe toată întinderea țării. La fel, nici semintia lui Iosif n-a primit un teritoriu anumit. Dreptul de moștenire al acestor două semintii a revenit lui Efraim și Manase, fiii lui Iosif, pe care Iacob i-a adoptat, așa că teritoriul țării sfinte s-a împărțit nu în 10 ci în 12 părți.

Partea sudică a țării de la vest de Iordan a revenit semintii lui Simeon, Iuda, Veniamin și la jumătate din semintia lui Dan.

La nord de aceste semintii, urma moștenirea lui Efraim și jumătate din moștenirea lui Manase. În continuarea acestora, tot înspre nord, se afla moștenirea semintii lui Isachar, Zavelon, Așer, Neftali și Icahală, jumătate a semintiei lui Dan.

Fișa de teren de la răsărit de Iordan, cucerită de către evrei la întorcerea din Egipt, a fost împărțită încă de către Moise semintii lui Ruben, Gad și la jumătate din semintia lui Manase.

Odată cu instituirea regalității la evrei, în anul 1050 î.d.Hr., teritoriile celor 12 semintii sau triburi s-au contopit într-o singură unitate administrativă: regatul evreilor. În această situație s-au aflat până în 933 î.d.Hr., cînd murind Solomon, regatul unic s-a împărțit în două: regatul de Nord, Israel sau Efraim, cu capitala la Samaria și regatul de Sud, sau Iuda, cu capitala la Ierusalim. De Israel aparțineau 10 semintii, adică tot teritoriul de la est de Iordan și cea mai mare parte a teritoriului de la vest de Iordan. De regatul Iuda țineau doar teritoriile semintii Iuda, Simeon și partea sudică a teritoriului lui Veniamin.

În 722 î.d.Hr., regatul de nord a căzut sub asirieni iar teritoriul său a fost încorporat în acel imperiu.

În 586 a căzut și regatul de sud sub babilonieni, dispărînd astfel și acest stat ca entitate administrativă de sine stătătoare.

Abia în vremea Macabeilor (sec. II î.d.Hr.) evreii își vor dobîndi independența, constituindu-și din nou un stat al lor, sub formă de regat, cu capitala la Ierusalim.

În vremea Mîntuitorului, acest stat al evreilor, care a fost ocupat între timp (anul 67 î.d.Hr.) de către romani, era împărțit din punct de vedere administrativ în patru provincii sau tinuturi.

Provincia cea mai sudică, la vest de Iordan, era Iudeea.

A doua provincie, care ocupa mijlocul țării de la vest de Iordan era Samaria. Locuitorii acestei provincii erau o amestecătură din evreii care scăpaseră de exilul asirian, puțini la număr, pentru că marea majoritate a fost dusă în robie, și coloniștii aduși aici de asirieni de pe tot întinsul Asiriei. Această populație a samaritenilor ținea și religia mozaică, dar se închina și la zeii. Iudeii reînforși din exilul babilonic, la anul 538 î.d.Hr., îi urau pe samariteni și refuzau orice contact cu ei.

Provincia din nordul țării de la vest de Iordan se numea Galileea.

La est de Iordan se afla cea de a patra provincie și anume Peerea.

În Noul Testament se face amintire și de alte tinuturi sau regiuni ale Țării Sfinte. Astfel, în nord-estul Peerei se afla Decapole, o asociație de zece cetăți păgîne (grecești), între care amintim Gadara și Filadelfia (Amman). Multimile care l-au urmat pe Mîntuitorul erau o parte din Decapole (de la răsăritul Iordanului și lacului Galileii) (Mt. 4, 25). De asemenea îndrăcitul din care Domnul a scos o legiune de Duhurii (Mc. 5, 2—20) era tot din tinutul Peerei. „Acesta ducîndu-se a început să propovăduiască în Decapole, ceea ce Iisus i-a făcut lui”.

În nordul teritoriului federației celor 10 cetăți, în malul estic al lacului Ghenezaret, se afla tinutul Gaulanitis (Golanul de azi);

multe case au fost incendiate și distruse, zidul înconjurător s-a prefăcut și el în ruine.

După exilul babilonic, iudeii reînforși în patria lor au construit un nou templu cunoscut sub numele de templul lui Zorobabel sau cel de al doilea templu. Prin stăruința lui Neemia, un evreu cu trecere la curtea persană, au fost reconstruite și zidurile cetății.

Devenit rege în Iudeea (an 37 î.d.Hr.), Irod cel Mare a dat Ierusalimului o nouă strălucire, schimbîndu-i complet fizionomia. A urmărit prin aceasta să-și mărească gloria și totodată să-i apropie și să-i îmbunzeze pe evrei, care îi erau refractari, vîzînd în el un reprezentant al tronului și un reprezentant al romanilor coteropitori ai țării lor.

Între edificiile înălțate de Irod amintim magnificul său palat, ale cărui ruine se văd și azi în dreapta porții Iaffo (sud-vestul orașului tehnici). Palatul era prevăzută cu trei turnuri erezale care vor fundamentate erau din blocuri masive de piatră rămase nemiscate și în prezent. Partea superioară a turnurilor, în care erau amplasate încăperile de locuit s-a distrus cu timpul dar a fost refăcută în timpurile noastre, după descrierile cuprinse în operele lui Iosif Flaviu.

Palatul și turnurile dominau tot Ierusalimul. Din interiorul său se putea observa tot ce se întîmpla în cetate și în caz de tulburări, regele se putea pune repede la adăpost. Irod a construit atît de solid acest edificiu încît a rezistat la toate valurile de distrugere abătute asupra Ierusalimului. După moartea lui Irod, palatul a devenit, rînd pe rînd, reședință a succesoriului său imediat (fiul său Arhelau), reședință a procuratorilor romani, iar în marea răscoală din anul 70 î.d.Hr. contra romanilor, a adăpost pentru ultima rămasă a lupătorilor evrei, care s-au refugiat aici și au putut ține astfel piept ocupanților timp de o lună de zile, după ce restul orașului a căzut. În timpurile următoare palatul a ajuns cartier general al Legiunii romane cuceritoare, reședință a bizantinilor, fortăreață a musulmanilor, cruciaților și turcilor.

Al doilea edificiu construit de către Irod în Ierusalim, s-au mai degrabă mărit de către el, a fost fortăreața Antonia, numită astfel în onoarea protectorului său Marc Antoniu. Fortăreața se afla în partea de nord-vest a templului. Antonia era de fapt un castel masiv, dotat în cele patru colțuri cu tot atîtea mari turnuri, care permiteau o vigilanță observare a oricărei mișcări ce se petrecea în incinta templului. Cetățuia era ocupată de o unitate a infanteriei romane. Înarmată din cap pînă în picioare, soldații romani se aflau la punctele de observație din fortăreață mai ales în timpul marilor sărbători religioase ale evreilor care atrăgeau mulți credincioși. Ei erau gata a zdrobi în fașă orice semn de nemulțumire populară. O scară și un pasaj subteran secret duceau din fortăreață în templu.

Interiorul acestui edificiu, serie de încăperi și alte comodități, apoi colonade, băi și vaste curți unde se putea staționa.

Cu multe monumente și edificii a înzestrat Irod Ierusalimul, dar cea mai glorioasă lucrare a sa rămîne reconstruirea templului, care a început în anul 20 î.d.Hr. (al 18-lea an al domniei sale). Templul propriu-zis al curții terminat în 18 luni. Peristilul (fosta interioară) mărginită de coloane i-a cerut 8 ani. Restul lucrărilor au continuat mult timp după moartea lui Irod, terminîndu-se numai în anul 64 d. Hr., pentru că în anul 70, cînd a fost înfrîntă marea răscoală contra romanilor, edificiul s-a dispără în întregime și pentru totdeauna.

Odată cu templul a suferit o distrugere totală și Ierusalimul. Dar el a renăscut din propria sa cenușă și a cunoscut și alte epoci de înflorire și de cădere.

Astăzi, Ierusalimul este orașul sfînt al trei mari religii ale lumii: iudaismul, creștinismul și mahomedanismul.

În acest oraș a posisit adevărații, propovăduind Evanghelia, Mîntuitorul Iisus Hristos. A murit și a fost răstignit, a aci și a înviat a treia zi. De aci s-a înălțat la cer, iar ca semn al prezentei Sale în această cetate mormîntul Său izvorînd de lumină, loc de pelerinaj pentru creștinii din toate colțurile lumii.

Pr. prof. Dumitru Abrudan

deci, durata reală a perioadei de viitor situația să nu se mai repete, hotărî să se desființeze anul bisextil în toți anii seculari al căror număr nu e divizibil cu 400 astfel, anul 1600 a fost bisextil, iar anii 1700, 1800 și 1900 nu. Anul 2000 va fi, după 400 de ani, primul an secular bisextil.

Calendarul gregorian („stil nou”) a fost adoptat în țara noastră în anul 1919 începînd de la 1 aprilie („stil vechi”) care a devenit 14 aprilie stil nou.

Calendarul gregorian („stil nou”) a fost adoptat în țara noastră în anul 1919 începînd de la 1 aprilie („stil vechi”) care a devenit 14 aprilie stil nou.

Calendarul gregorian („stil nou”) a fost adoptat în țara noastră în anul 1919 începînd de la 1 aprilie („stil vechi”) care a devenit 14 aprilie stil nou.

Calendarul gregorian („stil nou”) a fost adoptat în țara noastră în anul 1919 începînd de la 1 aprilie („stil vechi”) care a devenit 14 aprilie stil nou.

Calendarul gregorian („stil nou”) a fost adoptat în țara noastră în anul 1919 începînd de la 1 aprilie („stil vechi”) care a devenit 14 aprilie stil nou.

Calendarul gregorian („stil nou”) a fost adoptat în țara noastră în anul 1919 începînd de la 1 aprilie („stil vechi”) care a devenit 14 aprilie stil nou.

Calendarul gregorian („stil nou”) a fost adoptat în țara noastră în anul 1919 începînd de la 1 aprilie („stil vechi”) care a devenit 14 aprilie stil nou.

Semnificații ale sfințirii apei și caselor la praznicul Bobotezei

În mintea și înțelegerea credinciosului ortodox casa și biserică, liturghia și viața sînt nedespărțite. Cultul, cu slujbele și sărbătorile sale, nu este numai o formalitate în viața omului credincios, ci o necesitate existențială.

Praznicul Bobotezei Domnului scoate în evidență în mod plener adevărul acestei afirmații. El nu este doar o sărbătoare, ci reprezentă și încheie un întreg ciclu de sărbători, care începe cu Nașterea Domnului, continuă cu Anul Nou și se sfîrșește cu Boboteaza. Într-adevăr, dacă Nașterea Domnului este praznicul bucuriei tuturor exprimată prin frumusețea și splendoarea colindelor și a datinilor de Crăciun (Creatio, onis) Boboteaza, Epifania, sau arătarea Domnului la riul Iordan are, alături de semnificația sa cosmică-soteriologică, și un pronunțat caracter intim, familial — dacă se poate spune — domestic — pe care i-l conferă cele două ierurgii specifice acestei sărbători: sfințirea apei celei mari și sfințirea caselor.

Prin ele Biserica ne introduce în timpul sînt al începutului de An Nou, al înnoirii și primenirii vieții sufletești. Prin ele, ea ne introduce în ritmul sacru al sfințirii vieții personale și familiale, la care se referă rugăciunile sfințirii apei celei mari: „Tu ești Dumnezeu nostru Căea ce prin apă și prin Duh ai înnoit firea noastră cea vechi înăntă de păcat”; iar una din vechile noastre pravile adaugă: „Să se cheme preoții să binecuvînteze casele lor, căci unde nu merge preotul, nici binecuvîntarea nu se face, de acolo și Dumnezeu delungă și unde preotul nu cădește și nici o rugăciune nu se face mihi nicuine și slăbiune este și toate sînt spurcate”.

Privită mai îndeaproape slujba sfințirii apei celei mari, de care se leagă în mod organic ierurgia sfințirii caselor este mai întîi un exorcism, o invocare a Sfințului Duh pentru alungarea răului, acumulat în cursul anului trecut: „Pentru că să se zdrobească Satana sub picioarele noastre, să se risipească tot sfatul viclean ce se poartă asupra noastră”. După Sfînta Scriptură apa este elementul de bază al vieții și al lumii, este sursa primordială a existenței. Ea este simbolul natural al vieții, căci nu există viață fără apă. După căderea în păcat, apa a devenit simbolul distrugerii și al morții, fapt bine ilustrat în Vechiul Testament de apele potopului (Fac. 7, 8). Boboteza Domnului în riul Iordan este, din acest punct de vedere, tocmai reversul diluviului universal.

Prin boboteza Domnului în riul Iordan, precum și prin arătarea Sfințului Duh, apă, acest element esențial al vieții, și-a recăpătat atributul inițial de a fi simbol al curățirii, al purificării și al sfințirii vieții și a lumii. Slujba aghiază caracterul restaurator al apei prin cuvintele: „Și-i dă ei harul izbăvirii și binecuvîntarea Iordanului, fă-o de dinis izvor de nestrucăciune, har de sfîntenie, dezlegare de păcate, vindecare de boli, diavolului piere...” De altfel, aceeași realitate este demonstrată de inusit faptul că apa sfințită în ziua praznicului Bobotezei se păstrează nealterată ani de zile, minune atestată în viața sacramentală a Bisericii, încă din primele veacuri. Sînt semnificațiile în această privință cuvintele Sfințului Ioan Gură de Aur:

(Continuare în pag. 4 a)

Pr. Dumitru Moca

TĂIEREA ÎMPREJUR...

(Urmare din pag. 1-a)

Cuvîntul Iisus este nume propriu, de persoană la iudei. Noul Testament aminteste de alte patru persoane de neam iudaic cu acest nume, deosebite de persoana unică-Iisus Hristos (Pr. dr. Ioan Mercea, Dic. N. Test., 1984, p. 205). Iar persoanele care au purtat acest nume, la poporul iudeu, sînt: două din V. Așezămînt: Iisus (Iosua), fiul lui Eliezer (Luca 3, 29) și Iisus (Iosua), fiul lui Navi, slujitorul lui Moise (Cartea lui Iosua Navi 1, 29), și conducătorul poporului iudeu, după moartea lui Moise prooroc; și două din N. Așezămînt ca: Baraba (Varava), renumitul tîlhar „care poartă în unele manuscrise numele de Iisus-Baraba, ultimul nume fiind un nume patronimic: Bar-Abba = fiul tatălui său”, cît și Iustus, care se mai numea și Iisus, cum ni se arată la Col. 4, 11: „Și Iisus, ce se numea Iustus”, și care era din cei tăiați împrejur, cu alții, menționați mai sus de marele Apostol Pavel.

Cele două nume din V. Testament se mai numesc și Iosua, dar toate aceste nume, din ambele Testamente se scriu numai cu un „i”, și nu cu doi „ii”, cum se scrie numele de Iisus, Domnul nostru. Cuvîntul „Iisus este termen generic, traducînd cuvîntul ebraic Iesua — prescurtat din Iehoșua — care înseamnă Dumnezeu mîntuiește, adică Mîntuitor” (Ibidem, p. 205), și care nume nu l-a fost dat de Iosif, conform obiceiului iudaic, că tatăl dădea numele fiului său, cum am văzut și la pruncul Ioan Bobotezătorul-tatăl său Zaharia a cerut o tăbliță și „a scris zicînd: Ioan este numele lui” (Luca 1, 63) —, pentru că Iosif nu era tatăl său, ci odată cu Iosif dintr-un Pruncului Iisus, Tatăl lui era Dumnezeu și Care l-a trimis din cer numele de Iisus, înainte de a zămislî „în pîntecele Fecioarei” (Sinaxar, p. 19), lucru ce îl menționează cum am arătat mai sus și Sfințitul Evanghelist Luca, care zice: „I-au pus numele Iisus, cum a fost numele de inger, mai înainte de a se zămislî în pîntece” (Lc. 2, 21). Iată și cuvintele ingerului: „Nu te teme Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată ve născuți un fiu și ve cheama numele lui Iisus” (Lc. 1, 31). Și: „Maria a născut pe Fiul Cel unel Născut Căruia l-au pus numele Iisus” (Mat. 1, 25). Dar, în vînt, ca nu cumva numele Domnului să se confunde cu alte nume, diferite, purtate de alte persoane, „se recurge la o indicație geografică: Iisus din Nazaretul Galileii” (Pr. dr. Ion Bria, Dic. de Teologie ortodoxă Buc., 1981, p. 20) sau Iisus Nazarineanul, ori Iisus din Nazaret.

Importanța numelui de Iisus. Numele lui Iisus este, cum ne arată și Sfințitul Pavel, mai presus de orice nume. El zice: „Pentru aceea și Dumnezeu l-a preînălțat și l-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume: că întru numele Lui tot genunchiul se plece al celor creștine și al celor pămîntesti și al celor de dedesubt. Și să mărturisească toată făcătura că Domn este Iisus Hristos, întru slavă lui Dumnezeu Tatăl” (Fil. 2, 9—11). Și în adevăr numele Lui este mai presus de tot numele. Căci numele lui Iisus se exprimă cu pietate de toți creștinii, dîndu-l-se în onoarea dumnezeiască, și numele celor mărturisează numele lui Hristos cuprinde, în prezent, o mare parte a neamului omenesc ce locuiește pe fața pămîntului”. Și numele Lui „binecuvîntează pe vrăjmași, arată Sfințului Ioan Scărarul, și nu este în cer și pe pămînt un nume mai puternic ca acest nume. Acest nume are și puterea de împlinire că Sfințitul zice: „Și orice veți cere în numele Meu, aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl întru Fiul” (In. 14, 13). Numele lui Iisus „ne curățește, ne luminează și ne sfințește, că este numele lui Dumnezeu Fiul și care „este mai dulce decît mierea și fagurul”.

Iar numele, cum se știe, reprezintă puterea celui care-l poartă: „C hotărîre dată în numele celui mai mare este valabilă. Numele are tărie” adică ceva din însăși ființa și proprietățile persoanei purtătoare”. Din numele Iisus emană putere fără margini și transformă pe cei ce-l rostesc în stil teandric: „Cîstă Mine nu puteți face nimic”. A lucra în numele lui Iisus și a-L cîntă după vrednicie este să facem ce a făcut El: jertfă, smerenie etc. Un înflăcărat imn isihast arată că numele „Iisus e mirul plin de aromate, vărsat, în vasul trupului creștin. Iar acest nume se înscrie în inima noastră cu rosala singelui”. Și ca să-L purtăm în inima noastră totdeauna și să nu-L pierdem, trebuie s-o golim de tot conținutul păcatelor: că Iisus nu poate sta împreună cu păcatele, cum nu stă lumina cu întunericul. Numele lui Iisus pe ingeri și pe oameni îi bucură, iar pe diavoli îi înspăimîntă și cutremură și iadul îl clătește.

Se cade, pentru cele arătate mai sus, cît și pentru alte daruri primite de la Iisus, Domnul nostru, care este și iubire și dulceață și mîngiere... să facem ca: în minte să fie Iisus, pe limbă să fie Iisus... și ori zădăric, ori lucrînd în vine, Iisus să fie pururea înaintea noastră, în fața ochilor noștri, că El este, cum am arătat „mai presus de orice nume”, și-l puterîm: prin El toate s-au făcut și acum prin El toate se țin. El este Cuvîntul prin care Dumnezeu a făcut lumea și pe care o modelează prin focul euharistic, în fiecare Liturghie; Iisus Hristos este centrul luminos al vieții ortodoxe și El ne îndrumă în toate și ne mîntuiește, îndumnezeindu-ne.

Iar ca o ofrandă sfințită adusă zilei de 1 ianuarie, cînd serbăm Tăierea lui Iosif și punerea Sfințului Său Nume de Iisus să zicem această pătrunzătoare rugăciune: „Te sîrde de dragoste, o, prea dulce nume al lui Iisus, ne închinăm cu osîrde prea sfîntului Tău nume, ol prea dulce și întru tot lăudate Iisuse; lăudăm numele Tău cel mare, Mîntuitorul nostru slavă Ție. Amin.

DIN ISTORIA CALENDARULUI

(Urmare din pag. a 2-a)

șă inexactă, căci la fiecare 4 ani rămînea un prisos de 4 zile, care producea mari tulburări.

Calendarul iulian. În anul 46 î.e.n., Iuliu Cezar face o nouă reformă, alcătuiind un calendar solar de 365 zile împărțite în 12 luni. Pentru cele 6 ore cîte considera el că sînt necesare spre a completa anul real, Cezar ho-

țării ca la fiecare 4 ani o dată ziua de 24 februarie (ziua a șasea, sextilis înaintea calendarului martii) să se numere de 2 ori (bi-sextilis), sporind astfel numărul de zile al anilor bisextilii la 366.

Calendarul gregorian. Cu cele 365 de zile și 6 ore ale sale anul lui Cezar depășea însă cu 11 minute, 10 secunde și 4 sutimi de

deci, durata reală a perioadei de viitor situația să nu se mai repete, hotărî să se desființeze anul bisextil în toți anii seculari al căror număr nu e divizibil cu 400 astfel, anul 1600 a fost bisextil, iar anii 1700, 1800 și 1900 nu. Anul 2000 va fi, după 400 de ani, primul an secular bisextil.

INFORMAȚII

— Duminică, 1 decembrie 1991, cu prilejul zilei Naționale a României, I. P. S. Mitropolitul Antonie a săvârșit Sf. Liturghie arhierască, în fruntea unui sobor de arhieri, preoți și diaconi, în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia. După Sf. Liturghie a fost oficiat un Te-Deum în fața Catedralei, la care au participat Dl. prim-ministru Teodor Stolojan, membri ai Guvernului, autorități civile și militare din Transilvania.

I. P. S. Sa a rostit un ziditor cuvânt: „1 Decembrie 1918, Anul și ziua marii împliniri: România Mare”, care a fost, ca de altfel întreaga slujbă a Te-Deum-ului, transmis în direct de postul național de Radio și Televiziune.

— Marti, 2 decembrie 1991, I. P. S. Sa a prezidat lucrările Consfățuirii Societății Biblice Române, lucrări ce s-au desfășurat la Institutul Teologic „Andrei Șaguna” din Sibiu.

— Sâmbătă, 7 decembrie 1991, I. P. S. Sa a oficiat în bisericuța Schitului Păltiniș parastasul în amintirea marelui om de cultură și filosof Constantin Noica, care-și doarme somnul de veci sub streșina acestui sfânt locas.

Lingă mormintul lui Noica, I. P. S. Sa a elogiat personalitatea de excepție a gânditorului român, care rămâne în istoria culturii românești prin opera și viața sa.

— Duminică, 8 decembrie 1991, seara I. P. S. a oficiat slujba vecerniei în catedrala mitropolitană din Sibiu, robind în cadrul ei un cuvânt de învățătură legat de smerenia și de fondul adinc al spiritualității ortodoxe, cuvânt ce a încheiat serbările Ortodoxiei desfășurate pe parcursul a patru zile la Sibiu.

— Marti, 10 decembrie, I. P. S. Sa a prezidat lucrările Permanentei lărgite a Consiliului Eparhial Sibiu, la care au participat și părinții protopopi din Arhiepiscopie.

— Sâmbătă 14 decembrie 1991, I. P. S. Sa a făcut o vizită canonică la Schitul Predeal (prot. Brașov).

— Duminică 15 decembrie a.c. I. P. S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierască în biserică „Buna-Vestire” din Brașov, robind cu acest prilej un cuvânt de învățătură.

În aceeași zi, I. P. S. Sa a oficiat slujba de binecuvântare a pietrei fundamentale la noua biserică cu hramul „Sf. Ioan Botezătorul”, ce se va zidi în cartierul Craiter din Brașov, sub îndrumarea C. pr. Boghici Adrian, robind un cuvânt de învățătură.

— În perioada 17—19 decembrie 1991, I. P. S. Sa a luat parte la lucrările Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

— Sâmbătă 21 decembrie și Duminică 22 decembrie 1991, I. P. S. Sa a oficiat slujba de comemorare a eroilor martiri căzuți pentru libertatea și demnitatea poporului român, în Revoluția din Decembrie 1989.

Cu aceste ocazii I. P. S. Sa a rostit cite un cuvânt adecvat momentului.

— Duminică, 22 decembrie 1991, I. P. S. Sa a luat parte la Concertul de Colinde susținut de corala mitropolitană din Sibiu robind un cuvânt de învățătură legat de mesajul colindelor.

— Luni, 23 decembrie 1991, I. P. S. Sa a prezidat lucrările Permanentei Consiliului Eparhial Sibiu.

— Marti, 24 decembrie 1991, în Ajunul Crăciunului, I. P. S. Sa a primit grupările de colindători care au venit la reședința mitropolitană spre a aduce vestea cea bună a venirii în lume a Fiului lui Dumnezeu.

— Miercuri, 25 decembrie 1991, I. P. S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierască în Catedrala mitropolitană din Sibiu, robind cuvântul de învățătură (Pastorală) cu prilejul Nasterii Domnului 1991.

În aceeași zi, seara, I. P. S. Sa a luat parte la Conferința „Nașterea Domnului și dreptul copilului de a se naște”, susținută în Aula Institutului Teologic „Andrei Șaguna” Sibiu de către P. C. prof. dr. Ilie Moldovan. A vorbit și I. P. S. Sa.

lerod. Visarion Băltat

— Prin decesul vrednicului preot Aurel Popa de la parohia Făgăraș-Combinat, prin concurs a fost numit C. pr. C. Minu de la parohia Sâmbăta de Jos, instalat, din încredințarea I. P. S. Mitropolit Antonie, de P. S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul, Duminică, 1 decembrie 1991, după săvârșirea Sf. Liturghii din biserică parohială menționată.

— Tot din încredințarea I. P. S. Mitropolit Antonie, Duminică, 15 decembrie 1991, P. S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul a binecuvântat biserică, decamată provizorie, din Brașov-Bartolomeu, ridicată de C. pr. Vasile Zărnescu, parohul acestei parohii.

— În prima zi de Crăciun 1991, P. S. Episcop-vicar Serafim Făgărașanul a slujit Sf. Liturghie la Capela Spitalului de boli nervoase din Sibiu împreună cu P. C. pr. prof. Vasile Mihoc și diaconii Dumitru Luca și Dumitru Dura. Au participat la bucuria sărbătorii numeroși bolnavi ca și foarte mulți credincioși din zona spitalului, legați suflaște de această Capelă, înzestrată, prin grija P. C. pr. prof. V. Mihoc, cu toate cele de trebuință cultului.

— A treia zi de Crăciun, vineri, 27 dec. 1991, P. S. Sa a slujit Sf. Liturghie în Capela, redeschisă după Revoluția din decembrie 1989, de la Liceul de Construcții — fosta Școală Normală din Sibiu, zidită de mitropolitul Nicolae Bălan. Pictura capelei executată de marele pictor Costin Petrescu s-a păstrat foarte bine, ca și iconostăsul, timp de 42 de ani cât a fost închisă.

— Duminică, 29 decembrie P. S. Serafim Făgărașanul a slujit Sf. Liturghie împreună cu P. C. pr. consilier Simion Săsăujan la spitalul-azil din Rîul Vadului, situat în trecătoarea Turnu Roșu, în prezența personalului medical și a celor peste două sute de bolnavi psihici, care au dat dovadă de o neașteptată cuminenție și răbdare pe tot cursul Utreniei și Liturghiei. Cu acest prilej a fost săvârșită Taina Sf. Maslu, bolnavilor împărțindu-le apoi daruri de Crăciun.

Semnificații ale sfințirii apei și caselor...

(Urmare din pag. a 3-a)

Pentru aceea, mulți obișnuiesc la miezul nopții a acestei sărbători, după ce au scos apă, a o lua acasă și a o ținea un an întreg, pentru că în ziua aceasta s-a sfințit apa. Aici se întâmplă o minune, deoarece apa, ce se scoate astăzi, nu se strică, ci se ține un an întreg și, adeseori, doi și trei ani după olaltă, fiind ca cea proaspătă.

Cele trei rugăciuni de sfințire a apei celei mari constituie o anamneză complexă a creației, a căderii și răscurării omului, un elogiu al purității de grijă a lui Dumnezeu pentru făptura sa, un omagiu adus providenței divine în virtutea căreia se menține și se conservă ritmul și echilibrul existenței.

Casa, ca și loc sau spațiu de ocuit, cu valoarea și funcțiile sale etice-sociale constituie și ea un obiect predilect al acestor rugăciuni: „Ca toți cei ce vor gusta și se vor stropi dintrînsa, să o aibă spre curățirea sufletelor, spre vindecarea patimilor și sfințirea caselor și spre tot folosul de trebuință”. Ea este, în această viașune, incanta sacră în care omul s-a născut, întocmai ca și înaintașii săi, locul în care își duce traiul cu toate greutățile vieții, cu aspirațiile, datinile și tradițiile neamului lui, locul în care în cele din urmă își va da sfârșitul. De aceea, omul este atît de legat de

roستul casei, cu rădăcinile lui etnoistorice, religioase și spirituale.

Casa nu mai este un simplu obiect, o simplă „mașină de locuit”, după expresia arhitectului Corbuser, ci un loc sfințit, un spațiu existențial și sacru în care omul intră în comuniune cu Dumnezeu și Dumnezeu cu omul: „Astăzi, cele de sus cu cele de jos, împreună prăznuiesc și cele de jos cu cele de sus împreună vorbesc, ceata sfinților cu noi se adună și îngerii cu oamenii împreună prăznuiesc”.

Casa, familia pentru care se roagă și pe care o binecuvintează Biserica cu prilejul praznicului Întrupării și Epifaniei Domnului nu este altceva decît un reflex palid și imperfect al iubirii și comuniunii din sinul Sfinței Treimi, comunitate de iubire pe care rugăciunile Bobotezei ne-o înfățișează drept model al relațiilor dintre membrii care compun familia creștină, drept ideal de realizat în viața pămîntească a acesteia. Acesta este înțelesul tainic al unor rugăciuni și acte liturgice de o rară frumusețe rostite și oficiate în ziua praznicului Anului Nou și al Bobotezei din care redăm spre ilustrare un fragment din frumoasa rugăciune a anaforalei liturghiei Sfințului Vasile cel Mare: „Pomeneste Doamne poporul ce stă înainte... Cămările lor le umple de tot binele; căsni-

ANDREI MUREȘANU

— 175 DE ANI DE LA NAȘTERE —

Puțini poeți din literatura noastră au fost atît de controversați. Și elogiile și contestările, alternative sau concomitente, au fost făcute la o înaltă temperatură a convigerilor, pătîmas, unilateral.

Înainte de a fi poet, Andrei Mureșanu este un mit, un simbol, o conștiință civică exemplară. A intrat definitiv în triada de aur a Revoluției transilvane de la 1848: Simion Bărnuțiu, Avram Iancu și Andrei Mureșanu. Ideologul, Luptătorul și Poetul. Așa l-a văzut Eminescu în *Epigonii* și în poemele postume ce i le-a dedicat: „Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet...”. Mai ales prin *Răsunele*, cunoscut de întreaga suflare românească prin începutul abrupt de vers: „Deșteaptă-te, române...”.

Un răsunele este nu numai o poezie nemuritoare, dar și o poezie care sintetizează aspirațiile eterne ale unui popor: libertate, unitate și demnitate națională. Ca și în *Discursul de la Blaj* al lui Simion Bărnuțiu cu care face admirabilă pereche (oratorie/poezie), cuvintele sint puternic gravate, inspirindu-li-se un timbru de alarmă. Că această poezie a devenit de curînd *imn național* este consecința faptului că ne-a însoțit istoria noastră în care momentele de cumpănă și nădejde au găsit în accentele energice ale acestui „cîntec fără moarte” expresia cea mai potrivită.

Este indeobște numit „autorul unei singure poezii”. Departate de a fi o deprecieri, așa cum cred unii, este o superlativă recunoaștere. Alții se străduiesc să devină nemuritori prin multe tomuri, și nu reușesc. Să reușești printr-o poezie, o singură poezie este o performanță pe care în literatura noastră, cred că a mai atins-o Alexe Mateevici cu poezia *Limba noastră*. Andrei Mureșanu este poetul deșteptării și demnității naționale; Alexe Mateevici — poetul limbii materne. Pentru că în *Deșteaptă-te române* nu este numai programul Revoluției de la 1848, ci chintesenta aspirațiilor sacre, dintotdeauna ale poporului român, iar *Limba noastră* adună în salba ei de imagini virtuțile perene ale „graiului neamului”.

Nu știu dacă istorici literari, bine intenționați și bine informați vor reuși să completeze portretul literar al Mureșanului: publicist (unul din cei mai buni de la jumătatea veacului trecut, citeva din cele mai bune articole ale sale au apărut chiar în paginile *Telegrafului Român*, conținînd portretul unui adevărat „educator național”, cum îl numea Șerban Cioculescu pe gazetarul Andrei Mureșanu), pedagog și traducător — impunînd și aceste fațete în conștiința publicului cititor. Personal, sint neîncercător, în ciuda faptului că am scris o carte despre Andrei Mureșanu și citeva zeci de articole. Poate tocmai de aceea. Și nici nu e un lucru atît de grav; este oarecum, previzibil ca după ce ai scris stihurile de foc și pară, de litanie și deznădejde din *Răsunet*, lucrări ca *Icoana creșterii rele*, *Glăsuțului român* ș.a., — firește meritorii în contextul literar al epocii — să fie eclipsate. Ni-chiorf Crainic scoțotea *Deșteaptă-te române* — un imn mistic, ale căru îndemnuri își au izvorul în cuvîntul Mîntuitorului: „Îndrăzniți, eu am biruit lumea!” De altminteri în șirul frumoaselor caracterizări inspirate de această poezie, ideea unui imn-rugăciune revin frecvent: *Iosif Vulcan*: „Programa națională, testamentul sfințit al apostolilor noștri și evanghelia națională s-a scris cu litere de aur în *Răsunet* cîntat de națiunea întreagă”. *Aron Densușianu*: „Iată dar acest admirabil și neasemănat cîntec, într-un cadru restrîns împreună tot ce a existat mare în bine și în rău, în fericire și nefericire, în viața noastră. Toți românii, toate credințele și aspirațiile lor, plîngerile sortii lor, ca și răsunele de eroism, blăstemul tiraniei, ca și îndumnezeirea liberății sint descrise cu atîta strălucire, cu atîta vigoare și zbor încît se pare că la creațiunea acestui cîntec serafimii i-au dat poetului cendeiul din aripa lor de foc”. (subl. ms. I.B.).

Puțini poeți din literatura noastră au inspirat atîtea ode omagiale: de la Iosif Vulcan, contemporanul poetului și pînă la Bazil Gruiu, contemporanul nostru, poeziile pe această temă alcătuiesc o mică antologie lirică, pe care am publicat-o de curînd la Dej în editura „Gazetei Somesene”, sub titlul atît de sugestiv și profund caracterizări eminesciene: „Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet” — însemn de cinstire editorială a lui Andrei Mureșanu la împlinirea în 1991 a șapte pătrare de veac de la nașterea sa.

Ion Buzăși

Sărbătoarea Bobotezei (Epifania)

(Urmare din pag. 1-a)

rul era botezat în apele Iordanului. Aflăm scris în Evangheliile că atunci cerurile s-au deschis și că Duhul lui Dumnezeu s-a pogorît în chip de porumbel, simbolul nevinovăției și al păcii, iar glasul Tatălui s-a auzit din ceruri proclamînd: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit” (Mt. 3, 16—17).

Încă înainte cu opt secole de acest eveniment, profetul Isaia a prezis că Duhul Domnului se va pogori peste Odrasla din rădăcina lui Iesei și o va umple de toată înțelepciunea, țaria și priceperea spre a binevesti săracilor — în destularea, celol cu inima zdrobită — vindecarea, celor robiți — slobozirea și spre a da de știre tuturor un an de milostivire al Domnului și o zi de judecată a Dumnezeului nostru (Is. 61, 1—2).

Ca mare Arhieru ce urma să aducă jertfa supremă de răscum-părare pentru toți oamenii, Mîntuitorul a primit, la botez, consacrarea solemnă din partea Tatălui și a Duhului Sfințit. Sărbătoarea Bobotezei devine astfel o „Epifanie”, adică manifestarea sau descoperirea tainei negrăite a Treimii celei deoiființ și nedespărțite. Cea dintîi descoperirea tainei Prea Sfinței Treimi a făcut-o Ingerul Gavriil, cînd a grăit către Fecioara Maria, la Bunavestire: „Duhul Sfințit se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbrî; de aceea, și Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Lc. 1, 35). Acum, la Bobotează, adevărul treimic nu numai că se vestește teoretic, cum s-a

întîmplat la Bunavestire, dar se și concretizează în sensul că Dumnezeu se face cunoscut după cele trei Ipostaze, Persoane sau Fete ale Sale: Tatăl, Fiul și Duhul Sfințit.

Credința în Sfința Treime este cea dintîi învățătură din Simbolul niceo-constantinopolitan. Ea se întemeiază pe evenimentul petrecut la Botezul Domnului și sintem datorî pururea să o mărturisim, rugîndu-ne precum ne învăță Biserica: „Prea Sfința Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpîne, iartă lărdădelegile noastre. Sîinte cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău”.

Desigur că este greu mîntii noastre să pătrundă și să înțeleagă deplin cum este posibil ca într-o singură Ființă (Cea Dumnezească) să subziste cele trei Persoane, unite fără să se amestece și fără să se despartă. Dar lucrul acesta nu trebuie să ne tulbure pentru că nici picătura de rouă și nici chiar marea sau oceanul nu pot cuprinde și reflecta toată întinderea cerului ci doar atît cît le îngăduie limitele lor firești. Tot astfel și noi, înțelegem din această mare taină a Treimeii atît cît ni s-a descoperit mai ales la Bobotează și cît ne permite starea noastră de făpturi limitate în spațiu și timp.

În calitatea noastră de creștini să ne întărim în convingerea că ne aflăm sub scutul și purtarea de grijă a Treimii sfințe și nedespărțite și de aceea se caută a păstra „unitatea duhului în legătura păcii”, lepădînd de la noi toată nedreptatea, minciuna și ura.

ciile lor în pace și întru unire le păzește; pe prunci li crește; tineretele le călăuzeste; bătrînețele le întărește”. După cum aceeași idee o sugerează stropirea cu apă sfințită a casei și a tuturor celorl din ea împreună cu închinarea și sărutarea sfinței Cruci și binecuvîntarea celor prezenți cu bu-suicoul folosit la oficierea Agniaz-meii celei mari.

Alături de aspectul său religios și bisericesc, cultic și etic ierurgia sfințirii caselor la praznicul Bobotezei constituie de aceea o veritabilă redescoperire a sacralității familiei, a sfințeniei vieții de familie atît de necesară a fi pusă în valoare într-o societate secularizată cum este aceea a zilelor noastre.

Semnalăm... Semnalăm...

Reluăm, la cererea foarte multor cititori ai „Telegrafului român”, rubrica „Semnalăm” care, de-a lungul a aproape zece ani, s-a bucurat de o atenție deosebită și de prețuri de multe ori mărturisite.

Pînă cînd scriitorii, istoricii, cercetătorii și toți cei dedicați scrisului își vor reveni la uneltele lor, ca să avem din nou posibilitatea de a ne face interpreti între ei și abonații noștri, semnalîndu-le acestora și urmă scrierile mai de valoare, cum am făcut-o înainte de 1989, nu vom ocupa o vreme de *Mișcarea ecumenică* și de viața creștină din lume. Vom face în felul acesta operă de informare a păturilor creștine celor mai largi, asupra ecumenismului căruia, în ultima vreme, i-ar face bine puțină atenție și evaluare și din partea creștinilor de rînd, nu numai din partea suprastructurilor bisericești, și a celor profesionalizați în domeniu. În ultima vreme se dovedește că profesionalizarea în ecumenism, în loc să devină creatoare, mai plină de imaginație și de inițiative ziditoare, cade în rutină. Poate vom găsi mijloacele ca, din rîndul creștinilor, de la nivelul parohiilor, să dăm impulsuri noi unei *Mișcări* care începuse atît de promițător prin 1948, la Amsterdam, între toți creștinii din lume și care își profilează un sfîrșit aproape lamentabil! Sperăm să nu supărăm pe nimeni ci, dimpotrivă, să stimulam preocupări mai aproape de idealul creștin al unității Bisericiiilor. Același lucru îl vom dori și atunci cînd vom aborda relațiile cu romano-catolicii de ambele rituri, cu speranța înțelegerii și a pacificării spiritelor, în duhul iubirii de neam și de Transilvania.

— Geo Bogza scria odată: „Nu a scrie cărți proaste este lucrul cel mai rău ce se poate face unei literaturi. Ci a scrie bine despre ele”. Doamne apără-ne de păcatul acesta!

În noiembrie 1991 la Sinodul episcopilor romano-catolici care a avut loc la Roma, multe Biserici ortodoxe n-au participat, deși au fost invitate cu statut de observatoare. Motivul principal al absentei a fost felul cum tratează Vaticanul țările ortodoxe, scoțîndu-le *terae missionis*, țări de misiune, adică de expansiune a catolicismului. Vaticanul a înmulțit numărul episcopilor catolici și catolicii de rit bizantin (uniti) chiar acolo unde numărul catolicilor este foarte mic sau inexistent. Pe ortodocși i-a supărat mai ales modul cum a înțeles Vaticanul să restaureze în Răsărit fosta Biserică unită, cu violențe și prin încercări prozelitiste de convertire a ortodocșilor la catolicism.

Iată citeva exemple: Pe teritoriul Patriarhiei Moscovei Roma a recunoscut zece episcopi catolici și a hirotonit episcopi chiar pentru citeva orașe din Siberia, unde nu există catolici. Numărul episcopilor catolici de rit oriental (uniti) e și el mult mai mare decît ar cere numărul credincioșilor. Acest lucru s-a petrecut și în România. Revista italiană catolică *Il Regno*, în numărul 20 de pe noiembrie 1991 (p. 622), indică în România 500 000 (cinci sute de mii) de catolici de rit bizantin (uniti). El bine, pentru ei există 6 episcopi și între ei un cardinal. Mai sint doi încă nerecunoscuți de Roma, hirotoniți de episcopul Dragomir.

Pentru comparație arătăm că ortodocșii din România au la cea 18—19 milioane de credincioși 18 eparhii, deși un episcop are mai mult de 1 000 000 de credincioși. Catolicii și catolicii de rit bizantin au 12 episcopi pentru cca 1 500 000 de credincioși, dintre care 6 numai la 500 000 de catolici de rit bizantin (uniti).

S. S. Papa a declarat în Polonia, în timpul ultimei vizite din 1991, că marginile catolicismului sint la Novosibirsk (vezi *La Croix*, 29 nov. 1991, p. 3)!

Iată de ce n-au participat ortodocșii la Sinodul de la Roma. De altfel *Comisia teologică internațională de dialog între Bisericele Ortodoxă și Catolică* s-a ocupat, în ultima vreme, mai ales de relațiile dintre cele două Biserici, în lumina expansiunii catolice spre Răsărit. Temele dialogului au fost suspendate la înlînirea din decembrie 1990 de la Constantinopol, urmind a se discuta în Comisie doar modul cum înțelege Roma rolul catolicismului de rit bizantin (uniti) în cadrul dialogului ecumenic dintre Ortodoxie și Catolicism, spre a se vedea dacă dialogul mai poate continua.

Comisiile mixte întrunite la Viena, 1990, Freising, Germania, 1990, Arccia, Italia, 1991, au încheiat *Protocoloale de acord*, prin care s-a stabilit că uniatismul nu a fost, nu este și nu poate fi *modelul de unitate* între cele două Biserici.

Documentele au fost semnate de toți delegații romano-catolici, cardinali, episcopi, prelați și profesori de teologie.

S-a hotărît de asemenea ca refacerile Bisericiiilor foste unite, în țările Răsăritene, să se facă fără recurgerea la prozelitism, la violente verbale și fizice și, mai ales, ținîndu-se seama de voința credincioșilor. Și totul să fie rezolvat prin dialog. Despre *restitutio in integrum* s-a spus că nu poate fi nici reclamat, nici aplicat, pentru că nu corespunde realităților prezente, modificate după aproape jumătate de secol. Și apoi dacă ar fi vorba de *restitutio*, cei care ar avea dreptul la *restitutio* ar fi ortodocșii care au fost lezați și convertiți la 1700 prin violente și minciuni. Cine nu știe că uniatisa s-a făcut cu tunurile habsburgilor catolici, care au distrus în Transilvania peste 150 de mînăstiri, pentru că n-au vrut să se catolicizeze?

Ortodocșii respectă recomandările și sugestiile Comisiei mixte de dialog. Insuși S. S. Papa într-o *Scrisoare pastorală către episcopii europeni* (31 mai 1991) recomandă renunțarea la prozelitism și violențe, și recunoaște că toate Bisericele, în Răsărit, au suferit în mod egal sub dictatură. Catolicii de rit bizantin însă revendică suferința numai pentru ei, și-i culpabilizează de ortodocși, acoperindu-i de insulte.

Asa nu se poate dialoga. Nici în condițiile în care unul dintre partenerii de dialog e mereu ambiguu și duplicitar, nu se poate dialoga. Insulta nu poate ține loc de argument.

În decembrie 1990, la Constantinopol, toate Bisericele ortodoxe prezente au decis să nu se reia teme dialogului cu Biserica romano-catolică, pînă cînd nu se va ajunge la renunțarea la prozelitism și la pretensiunile de *restitutio in integrum* ale catolicilor de ambele rituri.

Convorbirile vor continua. Noi le dorim clarificatoare și frumoase. Și dorim o pace realizată prin dialog. Eminescu, mi se pare, spunea: *Nu ne putem permite să ne spargem capetele între noi, cînd alții vor să ni le spargă pe ale tuturor!*

Savantul basarabean pr. dr. Paul Mihail, acum în preajma vârstei de 90 de ani, și-a publicat de curînd (1990) „*Jurnalul călătoriei de studii în sud-estul Europei (1931)*”. Mare istoric fiind, a cunoscut din prima tinerete (o și spune) valoarea însemnărilor zilnice. Cei care îi scriu, pot fi siguri că fiecare rînd al lor se va regăsi în excelent organizata „Arhivă Paul Mihail”, din care viitorul va afla multe din tainele, întîmplările și evenimentele epocii lui.

Am călătorit împreună cu autorul — prin însemnările sale — prin Bulgaria, prin Grecia, la Muntele Athos, prin Turcia și din nou prin Bulgaria, la întoarcere.

Fascinantă călătorie! Cu ochii părintelui Mihail vezi, cu mintea lui înțelegi și cu inima lui trăiești, ceea ce n-ai fi văzut și n-ai fi trăit niciodată, călătorînd singur. Întîlniri cu oameni obișnuiți dar interesanți, cu biblioteci, cu personalități, cu peisajii, întîlniri cu istoria și cu o memorie mereu trezită la Constantinopol, cu cultura veche și nouă a Greciei, cu spiritualitatea athonită, cu isihăști și cu domnitori români în Athos — iată adevărate incursiuni în memoria locurilor, în tainele așezămintelor și ale ruinelor, adevărate învieri din morți. Nimeni n-ar fi putut săvîrși aceste minuni, dacă n-ar fi avut în el puteri deosebite, o cultură fără margini, aceea care dă călătorului ochi de văzut și, peste toate, dragoste de istorie, de piatră, de document, de coloane, de ornament, de manuscris și cărți, de locuri și de oameni.

Îi mulțumesc părintelui Paul Mihail că m-a luat cu dînsul în această călătorie minunată, din care m-am întors mai bogat, și cu părerea de rău că nu mi-am făcut și eu însemnări de prin lumea prin care am umblat.

ANTONIE P.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Dr. Serafim Făgărașanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Arhid. prof. dr. Aurel Jivi, redactor adjunct; Pr. Gheorghe Papuc, Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu; Arhid. Ezechiel Oancea, tehnoredactor.

ABONAMENTUL pe un an: 350 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2 B.C.S.A. — Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 47.21.016.680), sau echivalentul în altă valută, B.C.S.A. Sucursala Sibiu.